

Vertrouwelijk

Per reguliere post verstuurd en per e-mail vooruit
De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum 12 september 2018
Uw kenmerk 2018-0000136337
Ons kenmerk [REDACTED]-18092158
Pagina 1 van 3
E-mail [REDACTED]@afm.nl
Betreft Toezichttoets ontwerpbesluit ter
implementatie van Richtlijn 2016/2341/EU

Geachte heer Koolmees,

Op 13 augustus 2018 heeft u het ontwerpbesluit ter implementatie van Richtlijn 2016/2341/EU van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening voorgelegd aan de Autoriteit Financiële Markten (AFM) met het verzoek deze te onderwerpen aan een toezichttoets.

De AFM gaat graag in op dit verzoek en stuurt u bij dezen haar bevindingen. In het eerste gedeelte van de brief behandelen we de uitvoerbaarheid van het voorliggende ontwerpbesluit en de vraag of hiervoor aanvullende toezichtcapaciteit nodig is. In het tweede gedeelte plaatsen wij een aantal inhoudelijke opmerkingen bij het ontwerpbesluit.

I. Uitvoerbaarheid van het ontwerpbesluit

De AFM verwacht dat voor dit ontwerpbesluit geen extra toezichtcapaciteit benodigd is.

II. Inhoudelijke reactie op het ontwerpbesluit

Hieronder stelt de AFM nog een aantal inhoudelijke aspecten aan de orde.

Jaarlijks Uniform PensioenOverzicht (UPO) voor gewezen deelnemers vraagt om kostenefficiëntie

Eén van de veranderingen is dat het UPO vanaf 2019 jaarlijks aan gewezen deelnemers moet worden verstrekt. De IORP II richtlijn maakt namelijk geen onderscheid tussen gewezen en actieve deelnemers, waar de Pensioenwet dat wel deed, en schrijft voor dat deelnemers jaarlijks een pensioenoverzicht (in Nederland het UPO) moeten ontvangen.

Hoewel het positief is dat ook gewezen deelnemers geïnformeerd worden over hun opgebouwde rechten leidt deze wijziging mogelijk tot hogere uitvoeringskosten voor pensioenuitvoerders, met name als ze veel slapers in hun bestand hebben en als UPO's op papier worden verstrekt. De AFM moedigt pensioenuitvoerders aan om waar mogelijk over te gaan op digitale verstrekking van UPO's om zo de stijging in uitvoeringskosten te beperken.

Datum 12 september 2018
Ons kenmerk ■■■-18092158
Pagina 2 van 3

Uitbreiding Pensioen1-2-3 kan leiden tot een teveel aan informatie

Het Pensioen1-2-3 is bedoeld om de deelnemer inzicht te geven in de pensioenregeling. Nadrukkelijk is gekozen voor een gelaagde vorm waarbij de eerste laag de kernelementen van de regeling bevat. De in de Pensioen1-2-3 op te nemen informatie wordt door de richtlijn uitgebreid met: informatie over de naam van de pensioenuitvoerder, het land van de pensioenuitvoerder, de naam van toezichthouders, het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen en – voor zover van toepassing – de beleggingsmogelijkheden van de (gewezen) deelnemer waarin de pensioenregeling voorziet.

Hoewel dit belangrijke informatie is, behoort dit wat de AFM betreft niet tot de kernelementen van de pensioenregeling en is het daarom minder geschikt voor de eerste laag van het Pensioen1-2-3. Uitbreiding met de genoemde elementen kan de eerste laag slechter leesbaar maken of leiden tot een teveel aan informatie voor deelnemers. Een logischere plek zou de tweede laag zijn.

Het enkel vermelden van behaalde beleggingsresultaten kan verwarrend zijn

De IORP II richtlijn schrijft voor dat toekomstige deelnemers die niet automatisch bij een pensioenregeling aangesloten zijn informatie ontvangen over de beleggingsresultaten van de afgelopen vijf jaar. In de Nederlandse context betekent dit dat deelnemers aan een vrijwillige regeling, mits dit een premiereregeling of premieovereenkomst betreft, voorafgaand aan deelname informatie krijgen toegestuurd over de behaalde beleggingsresultaten van de afgelopen vijf jaar. Overige deelnemers met een premiereregeling of premieovereenkomst kunnen deze informatie op verzoek ontvangen. De AFM vindt dit een positieve ontwikkeling, zeker aangezien deelnemers door de Wet verbeterde premiereregeling langer kunnen blootstaan aan beleggingsrisico's.

In het geval een deelnemer in het kader van een vrijwillige regeling verschillende beleggingsmogelijkheden heeft, moeten de resultaten van alle beschikbare beleggingsprofielen worden verstrekt. Dit betreft generieke informatie, terwijl beleggingsresultaten kunnen verschillen per deelnemer. Zo wordt er binnen premiereregelingen vaak belegd via het lifecycle principe waarbij het beleggingsrisico wordt afgebouwd naarmate de pensioendatum nadert. Hierdoor zijn de behaalde beleggingsresultaten leeftijdsafhankelijk.

Tegelijkertijd heeft de AFM twijfels of het enkel vermelden van behaalde beleggingsresultaten leidt tot informatie die voor deelnemers begrijpelijk en vergelijkbaar is. Beleggingsresultaten zijn van meerdere factoren afhankelijk, waaronder eventuele risicomitigerende maatregelen. Met name wanneer het renterisico wordt afgedekt om tot een voorspelbare hoogte van de annuïteit te komen, kunnen de beleggingsresultaten vlak voor pensioendatum erg volatiel zijn. De situatie kan ontstaan dat een deelnemer aan de ene kant een pensioeninkomen voorgespiegeld krijgt dat past bij zijn verwachtingen, terwijl er aan de andere kant ook erg hoge of juist fors negatieve beleggingsresultaten gecommuniceerd worden. Dit kan tot verwarring leiden bij deelnemers en hen de indruk geven dat hun pensioenregeling veel risicovoller is dan hij in werkelijkheid is.

De AFM wil bij SZW aandacht vragen voor deze mogelijk verwarrende informatie aan deelnemers. Ook is het zaak voor pensioenuitvoerders om deelnemers te begeleiden bij het begrijpen van informatie over behaalde beleggingsresultaten.

Datum 12 september 2018
Ons kenmerk [REDACTED]-18092158
Pagina 3 van 3

Disclaimer bij reglementair te bereiken pensioen onwenselijk

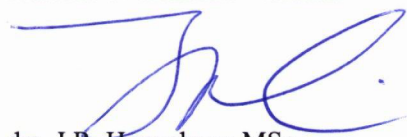
In de IORP II richtlijn staat (artikel 39, lid 1, onder d) dat bij pensioenprojecties een waarschuwing toegevoegd moet worden dat deze kunnen verschillen van de definitieve waarde van de ontvangen uitkeringen. Deze waarschuwing is bedoeld voor mogelijke afwijkingen van de projecties ten opzichte van de te ontvangen uitkering. In het wetsvoorstel is een meer algemene bepaling is opgenomen dat voor alle overeenkomsten een waarschuwingstekst opgenomen moet worden. Dit betekent dat deze tekst niet alleen geldt voor de projecties (in een pessimistisch, verwacht en optimistisch scenario), maar ook voor de reglementair te bereiken pensioenaanspraken.

De AFM vindt de waarschuwingstekst voor het geven van indicaties bij premie- en kapitaalovereenkomsten en het bepalen van projecties waarbij gerekend wordt met economische aannames valide, maar wil deze niet toepassen op het reglementair te bereiken pensioen. Dit is ingegeven door de signalen die de AFM ontvangt van deelnemers over de mate waarin zij vertrouwen op de realisatie van de in het UPO genoemde bedrag aan te bereiken pensioen. Ook de dreigende juridisering van pensioen, die onder meer de Ombudsman Pensioenen signaleert, maakt dat wij een disclaimer voor reglementair te bereiken pensioenaanspraken niet wenselijk achten.¹ Zoals de Ombudsman in zijn jaarverslag aangeeft: “Alle uitingen van het fonds zijn voorzien van een disclaimer/voorbehoud waardoor zij in formele zin niet bijdragen aan de ‘sociale zekerheid’ van de individuele deelnemer. Aan de beoordeling of er in een geval dat een pensioenuitvoerder foute informatie verstrekt sprake kan zijn van een gerechtvaardigd vertrouwen en een mate van kenbaarheid, wordt op deze manier niet toegekomen.” (pag. 5).

III. Tot slot

Wij onderschrijven de reactie van collega-toezichthouder DNB op het ontwerpbesluit.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

drs. J.R. Heuvelman MSc
Bestuurslid

mr. drs. J.A. de Groot
Hoofd
Strategie, Beleid en Internationale Zaken

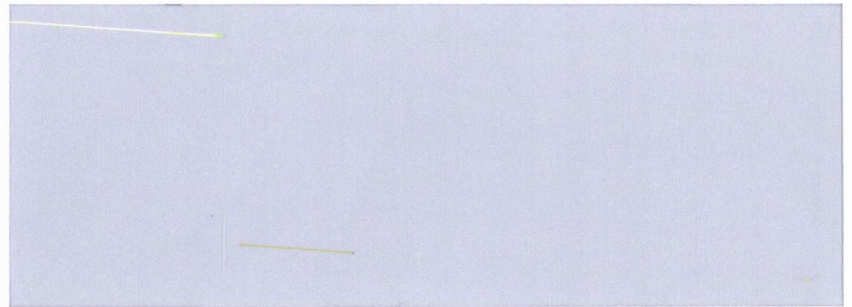
¹ Jaarverslag Ombudsman Pensioenen 2017, 24 mei 2018, in te zien via <https://www.ombudsmanpensioenen.nl/jaarverslagen.aspx>

Autoriteit Financiële Markten

Postbus 11723 | 1001 GS AMSTERDAM

TNT Post
Port Payé
Pays-Bas

MINISTERIE VAN
14 SEP. 2010
SCANPLAZA

A1000 #5511XDX#00#0000#

